

European Trade Union Confederation

ZSSS je članica EKS od leta 1999

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije
Območna organizacija Podravja
2000 Maribor, Neratova ulica 4

telefon: (02) 234 83 02
telefaks: (02) 234 83 13
e-mail: tajnistvo@sindikatzsss-podravja.si
Spletna stran: www.sindikatzsss-podravja.si

TRR: SI56 0451 5000 0473 771
matična številka: 5923140
davčna številka: 30636736

Gregor Cerar, univ.dipl.prav.

Sekretar OO ZSSS Podravja

Spoštovani,

ali mi lahko delodajalec glede na okoliščine da ni dovolj dela brez moje privolitve določi LD oz.število dni,ki jih moram pod nujno izkoristiti. Pod izgovorom,da imam preveč dopusta!

Zakon dovoljuje deljen način izrabe letnega dopusta. Ob tem velja poudariti, da gre za možnost in ne obveznost, zato to pravilo ne izključuje možnosti, da bi se letni dopust lahko izrabil tudi v enem delu. Če se dopust izrablja po delih, mora en del dopusta trajati neprekinjeno najmanj dva tedna, preostanek pa se lahko izrabi v enem ali več poljubno trajajočih delih. Delodajalec ima obveznost, da zagotovi delavcu izrabo letnega dopusta do konca tekočega koledarskega leta. To pomeni, da delodajalec ne more odreči delavcu izrabe letnega dopusta iz razloga potreb delovnega procesa; delovni proces mora delodajalec organizirati tako, da je zagotovljena izraba letnega dopusta vseh delavcev do konca tekočega koledarskega leta. Delavec pa ima ob tem pravico, da do konca tekočega leta izrabi letni dopust. Vendar je tudi delavčeva dolžnost izrabiti letni dopust in sicer do konca tekočega koledarskega leta najmanj dva tedna, preostanek letnega dopusta pa v dogovoru z delodajalcem do 30. junija naslednjega leta.

Letni dopust se izrablja z namenom, da ima delavec možnost za počitek, rekreacijo in zaradi družinskih obveznosti. To so osnovne okoliščine, ki so pomembne pri odločanju o času in načinu izrabe letnega dopusta delavcev. Zaradi lažjega usklajevanja poklicnega in družinskega življenja, zato zakon določa, da imajo starši pravico, da lahko vsaj teden dni letnega dopusta izrabijo v času šolskih počitnic, če imajo šoloobvezne otroke. Pomembno je, da te pravice delodajalec delavcu načeloma ne sme odreči, razen v primeru, ko bi taka delavčeva odsotnost resneje ogrožala delovni proces.

Delodajalec mora torej omogočiti delavcu izrabo dopusta tako, da je dosežen namen te pravice. Delodajalec se z delavcem lahko predhodno posvetuje o možnosti izrabe dopusta ali se kako drugače seznaniti s podatki o nameravanem nastopu in trajanju letnega dopusta

delavcev. Delodajalec nikakor ne more določati časa izrabe letnega dopusta samovoljno, ne da bi se pred tem posvetoval o možnostih izrabe dopusta z delavcem.

Delavec ima pravico, da izrabi en dan letnega dopusta na dan, ki ga sam določi. Večje število dni, ki jih delavec lahko sam določi, se praviloma določa v kolektivnih pogodbah (npr. delavec ima pravico izrabiti 3 dni dopusta na tiste dneve, ki jih sam določi...) ali v pogodbi o zaposlitvi. Edina obveznost je, da delavec delodajalca obvesti o datumu najkasneje tri dni pred izrabo. Delodajalec pa mu te pravice ne more odreči, če to resneje ne ogroža delovnega procesa. Delavec je dolžan delodajalca obvestiti samo o datumu izrabe letnega dopusta, ni pa mu dolžan obrazložiti razloge za takšno izrabo.

Nikakor torej ni sprejemljivo, da se delavcem vsiljuje koriščenje letnega dopusta enostransko, saj ZDR jasno določa, da mora delodajalec upoštevati enakovredno potrebe delovnega procesa, kot tudi možnosti za počitek in rekreacijo delavcev ter njegove družinske obveznosti. V takšnih situacijah gre v večini primerov za upoštevanje samo interesa delodajalca, kar je izrazito v nasprotju z veljavno zakonodajo.

Možno je sicer, da delodajalec določi kolektivni dopust, vendar tega lahko določi z letnim koledarjem. Za odreditev kolektivnega dopusta v času pomanjkanja dela, sredi leta, pa je za takšno dejanje potrebno soglasje sveta delavcev. Kolektivni dopust je sicer lahko, kot sem že omenil, lahko planiran samo s letnim delovnim koledarjem.

Vsak ima pravico, da svoje pravice brani in jih zaščiti, če je potrebno tudi s sodnim varstvom. Vabim vas, da se oglasite na Območni organizaciji ZSSS Podravja, Neratova 4, 2000 Maribor. Skupaj se bomo pogovorili o vaših težavah in v kolikor bi to bilo potrebno, vam nudili vso potrebno pomoč in strokovno podporo pri uveljavljanju vaših pravic.

Gregor Cerar, univ.dipl.prav.